

การสร้าง Quality Data ในระบบเงินให้กู้ของสหกรณ์การเกษตรร่วมใจ จำกัด โดยกระบวนการ Cleansing

นางจิรสุดา ศรีกุล

กลุ่มกำกับมาตรฐานการบัญชี

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 5

บทนำ

สหกรณ์ได้นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลรายการทางธุรกิจ และให้บริการสมาชิก เป็นผลให้ผู้บริหารสหกรณ์ใช้งานสารสนเทศจากโปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์ และนำมาใช้ในการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อเหตุการณ์ โดยใช้โปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์ที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์สำหรับภาคเกษตร จัดเก็บข้อมูลในระบบสมาชิกและหุ้น และระบบเงินให้กู้

แต่เนื่องจากข้อมูลทางการเงินที่ถูกจัดเก็บในระบบงานยังคงมีความผิดพลาดของข้อมูลที่เกิดจากการนำเข้าข้อมูลไม่ถูกต้อง ตั้งแต่การเริ่มใช้งานระบบสมาชิกและหุ้น และระบบเงินให้กู้ โดยวิธีการถ่ายโอนข้อมูล (Convert Data) หรือการนำเข้าข้อมูล (Import File) ข้อมูลที่นำเข้าอาจไม่ครบถ้วน รูปแบบไม่ถูกต้อง หรือข้อมูลที่นำเข้าไม่สมเหตุสมผล เช่น วันที่ของข้อมูลที่เกิดขึ้นนอกช่วงเวลา เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวมีจุดควบคุมในการนำเข้าข้อมูลที่ต่ำกว่ากระบวนการนำเข้าข้อมูลโดยการบันทึกข้อมูล ซึ่งส่งผลให้กระบวนการประมวลผลของระบบงานไม่ถูกต้อง เช่น การแสดงรายงานที่ผิดพลาด หรือไม่สามารถแสดงรายงานได้ (Error) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะต้องมีการทำความสะอาดข้อมูล (Data cleansing) โดยการตรวจสอบหาความผิดปกติของข้อมูลหรือความผิดพลาดของข้อมูล และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน เพื่อให้การทำงานของระบบเงินให้กู้ มีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้การแสดงรายงานต่างๆ มีความถูกต้อง เมื่อผู้บริหารนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงาน อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลให้แก่สหกรณ์ที่จะ Upgrade โปรแกรมระบบเงินให้กู้เป็น version 2 ต่อไป

เนื้อหา

ในการศึกษาเรื่อง การสร้าง Quality Data ในระบบเงินให้กู้ของสหกรณ์การเกษตรร่วมใจ จำกัด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2560 โดยการปรับปรุงข้อมูลปัจจุบัน ณ วันที่ 14 กรกฎาคม 2559 โดยใช้เครื่องมือโปรแกรมระบบตรวจสอบฐานข้อมูลระบบเงินให้กู้ (Cleansing Data) ร่วมกับการใช้เครื่องมือโปรแกรม ACL (Audit Command Language) ช่วยในการตรวจสอบ และโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกเงินให้กู้ (CATS_LOAN1.9) ช่วยตรวจสอบหาความผิดปกติของข้อมูลหรือความผิดพลาดของข้อมูล และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน ดังนี้

1. ศึกษาและสภาพปัญหาของสหกรณ์การเกษตรร่วมใจ จำกัด

1.1 สภาพปัญหาบุคลากร จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือโปรแกรม ACL9 (Audit Command Language) และโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงลึกระบบเงินให้กู้ (CATS_Loan1.9) พบว่า มีความผิดปกติของฐานข้อมูล สำหรับช่วงปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2555 ค่อนข้างเป็นจำนวนมาก และสอบถามผู้จัดการสหกรณ์ พบว่า มีการหมุนเวียนของเจ้าหน้าที่บัญชีและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จึงทำให้การทำงานของระบบเงินให้กู้ขาดความต่อเนื่องส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ มีความผิดปกติ และจากการสอบถาม IT Provider ประจำจังหวัด มีการสอนแนะนำการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ แต่เมื่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ลาออก สหกรณ์ไม่แจ้ง IT Provider เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อมีการบันทึกข้อมูลผิดพลาด

1.2 สภาพปัญหาฐานข้อมูล

1.2.1 สหกรณ์ที่นำมาศึกษาเป็นสหกรณ์ที่ยกยอดโดยใช้วิธีการโอนถ่ายข้อมูล (Convert) จากโปรแกรมที่พัฒนาโดยผู้อื่น ยกยอดโดยใช้วิธีการบันทึกข้อมูลที่โปรแกรม (Key in) พบว่ามีเหตุการณ์ ดังนี้

1.2.1.1 บันทึกเลขที่สัญญาไม่ถูกต้อง จึงบันทึกสัญญาใหม่ทดแทนด้วยเลขที่สัญญาที่ถูกต้อง ดังนั้น เลขที่สัญญาไม่ถูกต้องจึงไม่มีการใช้งาน

1.2.1.2 ลำดับบรรทัดซ้ำกัน เนื่องจากมีการใช้เลขที่สัญญาร่วมกัน 2 ราย และสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาที่ยกยอดที่อ้างอิงจากสัญญาเดิมซึ่งเป็นสัญญาแบบกลุ่ม

1.2.1.3 สหกรณ์ไม่ได้บันทึกการค้ำประกันด้วยหลักประกัน สำหรับสัญญาที่ยกยอด

1.2.1.4 การบันทึกจำนวนงวดชำระไม่ถูกต้อง และบันทึกจำนวนเงินที่ต้องชำระมากกว่ายอดคงเหลือ

1.2.2 สหกรณ์มีการวางระบบใช้งานคอมพิวเตอร์เป็น ระบบเครือข่าย (Local Area Network : LAN) แบบเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันในระยะจำกัดภายในบริเวณอาคารเดียวกัน พบว่ามีเหตุการณ์ ดังนี้

1.2.2.1 เมื่อบันทึกรายการรับชำระหนี้จากสมาชิกในเวลาเดียวกัน หรือกดปุ่มบันทึกข้อมูลหลายเครื่องพร้อมกัน ส่งผลให้เลขที่ใบเสร็จรับเงินชนกันหรือใบเสร็จรับเงินซ้ำกัน ยกตัวอย่าง เช่น เลขที่ใบเสร็จรับเงิน “51REL05002” พบว่ามีรหัสสมาชิกใช้ร่วมกัน 2 ราย คือ รหัสสมาชิก 00006346 สถานะ “Y” และรหัสสมาชิก 00004791 สถานะ “N” และส่งผลต่อเนื่องไม่แสดงรายการรับชำระหนี้ในรายงานทะเบียนลูกหนี้เงินกู้ (มาตรฐาน) Rpt_234/1 หรือการวิ่งของข้อมูลอาจจะไปที่ตาราง t_recpay หรือ ตาราง t_recpay_d

1.2.2.2 การทำงานของฝ่ายสินเชื่อก็คือจะเป็นผู้บันทึกสัญญาเงินกู้ และมีการกดปุ่มบันทึกข้อมูลในเวลาเดียวกันหรือพร้อมกัน จึงเกิดสาเหตุว่า มีสมาชิก จำนวน 2 ราย ใช้เลขที่สัญญาร่วมกัน และมีสถานะ “R” หมายถึง รอการอนุมัติ

1.2.3 ไฟตก ไฟกระชาก ในขณะที่เปิดใช้งานโปรแกรมระบบสมาชิกและหุ้น และระบบเงินให้กู้ ส่งผลให้บรรทัดมีค่า NULL

1.2.4 ฐานข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ส่งผลให้ไม่สามารถดึงข้อมูลสมาชิกมาแสดงผลที่หน้าจอระบบ เพื่อทำรายการต่าง ๆ หรือแสดงรายงานที่เกี่ยวข้องในระบบเงินกู้ เช่น Rpt_210 รายงานคำขอกู้, รายงานวิเคราะห์อายุหนี้ ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อแสดงรายงานการวิเคราะห์อายุหนี้, Rpt_234/1 รายงานทะเบียนลูกหนี้เงินกู้(มาตรฐาน), Rpt_215/1 รายงานทะเบียนการค้ำประกันประเภทบุคคล และ Rpt_215/2 รายงานทะเบียนการค้ำประกันประเภทหลักทรัพย์

2. ศึกษาระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับระบบเงินให้กู้ รวมทั้งมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 315 และมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัยสำหรับสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล

3. การเชื่อมต่อฐานข้อมูลระบบสมาชิกและหุ้นและระบบเงินให้กู้

4. จัดทำแผนปฏิบัติการ Cleansing Data สหกรณ์การเกษตรร่วมใจ จำกัด โดยวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ศึกษาผลงาน ผู้สอบบัญชี กับสหกรณ์การเกษตรร่วมใจ จำกัด

5. ตรวจสอบความพร้อมของฐานข้อมูล

5.1 ตรวจสอบฐานข้อมูล โดยใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบฐานข้อมูลเงินให้กู้ (Cleansing Data)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบฐานข้อมูลโดยใช้โปรแกรมระบบตรวจสอบฐานข้อมูลเงินให้กู้ (Cleansing Data) ร่วมกับการนำโปรแกรม ACL9 (Audit Command Language) และโปรแกรมระบบตรวจสอบสหกรณ์เชิงระบบเงินให้กู้ (CATS_Loan1.9) โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงและสภาพแวดล้อมเพื่อให้การปรับปรุงข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน

5.3 ทำการปรับปรุงข้อมูล ในระบบสมาชิกและหุ้น และระบบเงินให้กู้ Version 1.9

5.4 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหลังปรับปรุง

6. จัดทำส่งมอบงานผ่านผู้สอบบัญชีสหกรณ์การเกษตรร่วมใจ จำกัด โดยส่งมอบชุดสำรองข้อมูลให้สหกรณ์ ในวันที่ 15 กรกฎาคม 2559 และให้เจ้าหน้าที่บัญชีทำการเรียกคืนข้อมูล ณ เครื่องแม่ข่ายของสหกรณ์ จากนั้นทดสอบการเรียกดูรายงานในระบบเงินให้กู้ พบว่ารายงานข้างต้น แสดงรายการทั้งต้นเงิน ดอกเบี้ย ค่าปรับ สัมพันธ์กัน

7. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่... และสำเนารายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้สอบบัญชีผ่านหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์....

บทสรุป

ผลการศึกษาพบว่า ฐานข้อมูลที่มีความไม่สมบูรณ์ ความไม่ถูกต้อง ความซ้ำซ้อน และความไม่สัมพันธ์กันของข้อมูลในฐานข้อมูลระบบสมาชิกและหุ้น และระบบเงินให้กู้เวอร์ชัน 1.8 และเวอร์ชัน 1.9 มีผลกระทบต่อกระบวนการประมวลผลของระบบงานไม่ถูกต้อง เช่น การแสดงรายงานที่ไม่สมบูรณ์ หรือไม่สามารถแสดงรายงานได้ นอกจากนี้ยังค้นพบอีกว่าความผิดพลาดของข้อมูลเกิดจากสหกรณ์เป็นผู้บันทึกข้อมูล ขาดความระมัดระวังรอบคอบการบันทึกรายการ ไม่ตรวจเทียบรายงานเป็นประจำสม่ำเสมอ ทำให้เกิดข้อผิดพลาด

จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะต้องมีการทำความสะอาดข้อมูล (Data cleansing) โดยการตรวจสอบหาความผิดปกติของข้อมูล ด้วยระบบตรวจสอบฐานข้อมูลระบบเงินให้กู้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และสมเหตุสมผล เพื่อให้การทำงานของระบบเงินให้กู้มีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และเป็นการเตรียมความพร้อมของข้อมูลเพื่อการถ่ายโอนสู่เวอร์ชัน 2

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านสหกรณ์

1.1 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ที่ดูแลระบบงานต่าง ๆ ควรแจ้งสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่หรือส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของสหกรณ์เข้าการฝึกอบรมโดยตรง เพื่อรับการถ่ายทอดข้อมูลที่ถูกต้องจะช่วยให้ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 เมื่อเกิดปัญหาขณะใช้งานโปรแกรมระบบสมาชิกและหุ้น และระบบเงินให้กู้ หรือไม่เข้าใจในขั้นตอนของการทำงานระบบงานต่าง ๆ ควรขอคำปรึกษา IT Provider หรือผู้สอบบัญชีโดยเร็ว ไม่ควรแก้ไขปัญหาด้วยความไม่เข้าใจอาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการประมวลผลของระบบงานไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ไม่ควรปล่อยปัญหาไว้นานเกินไปยิ่งยากต่อการแก้ไข

2. ด้านกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2.1 สนับสนุนให้นำผลงานการศึกษาเรื่อง การสร้าง Quality Data ในระบบเงินให้กู้ของสหกรณ์การเกษตรร่วมใจ จำกัด โดยกระบวนการ Cleansing เผยแพร่เป็นแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ได้ใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบฐานข้อมูลระบบเงินให้กู้

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ IT Provider และผู้สอบบัญชี ฝึกฝนคิดวิเคราะห์ภาพความเชื่อมโยงของฐานข้อมูลแต่ละระบบงานให้มีความเข้าใจ ด้วยการฝึกปฏิบัติจริงจากกรณีที่เกิดขึ้นแล้วหรือลงพื้นที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านบริการโปรแกรมมีความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถแก้ไขปัญหาและให้คำแนะนำการใช้งานได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

2.3 รวบรวมปัญหาการใช้โปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์ครบวงจรทุกระบบงานบนระบบองค์ความรู้ (CAD_WORKFLOW) และแนวทางแก้ไขให้เป็นหมวดหมู่เพื่อต่อการค้นหา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริการโปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์ ได้ศึกษาถึงวิธีการและเทคนิคต่างๆ เพื่อสนับสนุนงานบริการให้แก่ผู้รับบริการได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ